

Slaapwandel niet een Derde Wereldoorlog in!

Posted on 5 maart 2022 by David P. Goldman

De Eerste Wereldoorlog kende geen 'goeden' en geen winnaars. *Frankrijk* streefde terecht naar de terugkeer van de gebieden die Duitsland in 1870 had geannexeerd. *Rusland* vreesde terecht dat onder Duitse invloed zijn industriële centra en belangrijkste belastinginkomsten in de westelijke delen van zijn rijk zouden worden afgesneden. *Engeland* vreesde dat Duitsland zijn overzeese rijk zou aantasten. *Duitsland* vreesde dat zijn voorsprong in mobiliteit en vuurkracht teniet zou worden gedaan door het Russische spoorwegstelsel. Geen van alle wilden ze oorlog, maar ieder van hen besloot dat het beter was te gaan vechten in 1914 dan tot later te wachten en in het nadeel te zijn.

De historicus Christopher Clark maakte in zijn boek *The Sleepwalkers* uit 2013 voorgoed een einde aan de zwarte legende van de Duitse agressie in 1914, met het bewijs uit de Russische archieven dat de mobilisatie door de tsaar – aangespoord door Frankrijk – het uitbreken van de oorlog uitlokte. Er valt geen held om toe te juichen, geen schurk om uit te jouwen in deze eerste tragedie van de 20ste eeuw, alleen maar middelmatige en kleingeestige politici die niet in staat waren een stap

terug te zetten van de rand van de afgrond.

Ze handelden allemaal rationeel bij het nastreven van hun vitale belangen, maar ook zowel dom als slecht, en de daaropvolgende wereldoorlogen deden de successen van duizend jaar westerse beschaving teniet. We kijken op 1914 in afschuw terug, en vragen ons af hoe de leiders van het Westen zo koppig konden zijn. En toch doen we het vandaag weer.

Poetin in een hoek gedreven

Dat zou een aanschouwelijke les moeten zijn voor de Oekraïne-crisis van vandaag. Vladimir Poetin handelde slecht en illegitiem door Oekraïne binnen te vallen, maar ook rationeel: Rusland heeft er een existentieel belang bij de NAVO weg te houden van zijn grenzen. Rusland tolereert evenmin Amerikaanse raketten in Kiev als de VS Russische raketten zouden tolereren op Cuba.

De Verenigde Staten hadden nu een crisis kunnen afwenden door het Minsk II-kader na te leven van een gewestelijk bestuur voor de Russischsprekende provincies in Oost-Oekraïne binnen een soevereine Oekraïense staat. Maar in plaats daarvan kozen ze ervoor de optie van Oekraïne om zich aan te sluiten bij de NAVO open te houden. Dat was rationeel, maar ook stom: het dreef Poetin in een hoek.

Er is geen excuus voor Poetins handelen, maar er is wel een verklaring die lijkt op die welke gold voor zijn voorgangers in 1914: Poetin koos ervoor aan te vallen voordat het Westen de kans had Oekraïne te voorzien van geavanceerde wapens die de kosten van een later militair ingrijpen zouden verhogen.

China, een veel machtiger uitdager dan Rusland, kijkt met een calculerend oog naar Oekraïne. Het betoont sympathie met de veiligheidszorgen van Poetin maar bezorgdheid over diens militair avonturisme. Het helpt Rusland niet om de sancties die het Westen aan Rusland heeft opgelegd te ontduiken.

China kijkt naar Oekraïne met één oog op Taiwan

China is in staat de handel te financieren in zijn eigen munt, de RMB, en heeft een substituut voor het SWIFT-systeem, maar wil het Westen niet provoceren met een directe uitdaging. Het heeft opgeroepen tot een oplossing door onderhandelingen.

Maar China kijkt ook naar Oekraïne door de lens van de Straat van Taiwan. China heeft een existentieel belang bij de Een China-politiek, volgens welke Taiwan uiteindelijk zal worden verenigd met het vasteland. China is geen nationale staat maar een multi-etnisch, veeltalig rijk dat pas in de jaren 1930 met de hulp van buitenlandse interventies uiteenviel in elkaar beoorlogende rijkjes. Elke 'rebellerende' regio bedreigt de stabiliteit van de Chinese staat.

Liever ongemak dan een gevaarlijke gok

Als Taiwan een permanente breuk met het vasteland wil, zal China het met geweld innemen. Daar ligt een parallel met Poetins besluit inzake Oekraïne. Als het Westen probeert Taiwan immuun te maken voor een Chinese invasie – door sommigen een 'strategie van ontkenning' genoemd – zal China waarschijnlijk geweld gebruiken voor het de keuze om dat te doen kwijtraakt.

Dan zijn we hard op weg naar een atoomoorlog, zoals admiraal James Stavridis, de vroegere commandant van de US Pacific Fleet, dat beschrijft in zijn thriller *2034*. China kan de Amerikaanse vliegdekschepen waarschijnlijk met kruisraketten tot zinken brengen.

In de Chinese officiële media is een grimmige discussie gaande over de parallel tussen Oekraïne en Taiwan. We hebben Poetin verkeerd ingeschat, net zoals hij ons verkeerd heeft ingeschat. Geen sancties of aanklachten zullen het Russische leger tegenhouden. We moeten China niet verkeerd inschatten. Soms is een ongemakkelijke status quo oneindig beter dan een gok of oorlog.

Dit artikel verscheen op 4 maart 2022 in de Asia Times.

*Naschrift: Om dit artikel van **David P. Goldman** werd gevraagd door de opiniepagina van een belangrijke Amerikaanse krant, en vervolgens werd het geweigerd omdat het niet paste bij de actuele lijn van de krant. Niet alleen zijn belangrijke discussiekanalen in de VS gesloten voor afwijkende meningen, maar ook worden belangrijke nieuwskanalen geblokkeerd door internetproviders. Interfax, de postcommunistische onafhankelijke nieuwsdienst is ontoegankelijk voor westerse IP-adressen, maar wel toegankelijk via bijvoorbeeld Hong Kong. Het Westen vecht voor democratie, maar gebruikt de propagandamethoden en persbreidel van autoritaire regimes.*

Vertaling: Chris Rutenfrans